

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 17. decembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Daiga Rezevska, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 247/2021),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt 2021. gada 4. novembra likumu „Grozījumi Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā” (turpmāk – apstrīdētais akts) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 75. un 90. pantam un spēkā neesošu no tā izsludināšanas dienas;

1.2. noteikt pagaidu noregulējumu, apturot apstrīdētā akta darbību līdz Satversmes tiesas galīgā nolēmuma spēkā stāšanās dienai.

2. Ar apstrīdēto aktu Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums grozīts, paredzot tajā citstarp darba vai dienesta tiesisko attiecību noregulējumu gadījumos, kad darba vai amata (dienesta) pildīšanai nepieciešams sadarbspējīgs sertifikāts, kas apliecina vakcinācijas pret Covid-19 infekciju vai šīs infekcijas pārslimošanas faktu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Turklāt saskaņā ar šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punktu personai ir pienākums pamatot, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības ir aizskartas.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējas darba devējs atbilstoši Covid-19 infekcijas pārvaldības likuma 7.³ panta otrajai daļai atzinis viņu par neatbilstošu veicamajam darbam un atstādinājis no darba. Minētā norma Covid-19 infekcijas pārvaldības likumā

ietverta ar apstrīdēto aktu, tomēr apstrīdētais akts neesot pieņemts un izsludināts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Proti, apstrīdētais akts neatbilstot Satversmes 75. pantam, un tādējādi esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 90. pantā ietvertās tiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka atbilstoši Satversmes 90. pantam valstij ir pienākums radīt mehānismu, kas nodrošina personu informētību par tiesisko regulējumu un tā saturu. Savukārt personai ir subjektīvās publiskās tiesības tikt pienācīgi informētai par tās tiesībām un pienākumiem (*sk. Satversmes tiesas 2019. gada 21. februāra sprieduma lietā Nr. 2018-10-0103 13.1. punktu*). Personas par viņu tiesībām var tikt informētas, izsludinot attiecīgo normatīvo aktu (*sal. sk. Satversmes tiesas 2020. gada 24. septembra sprieduma lietā Nr. 2019-22-01 17. punktu*).

Pieteikumā ir vispārīgi norādīts Pieteikuma iesniedzējas viedoklis par apstrīdētā akta pieņemšanu un izsludināšanu, kā arī to gaitā, pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, notikušajiem pārkāpumiem. Tomēr pieteikumā nav pamatots, kādā veidā šie iespējamie pārkāpumi būtu aizskāruši Pieteikuma iesniedzējai tieši Satversmes 90. pantā ietvertās tiesības un traucējuši viņai noskaidrot apstrīdētajā aktā ietverto tiesību un pienākumu saturu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikuma iesniedzēja arī lūdz apturēt apstrīdētā akta darbību.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektajā daļā ir paredzēts tikai viens pagaidu tiesību aizsardzības līdzeklis, ja iesniegta konstitucionālā sūdzība, – tiesas nolēmuma izpildes apturēšana. Likumdevējs Satversmes tiesas likumā nav paredzējis citus pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļus. Apstrīdētā akta darbības apturēšana kā pagaidu noregulējuma līdzeklis nav arī Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulēts procesuāls jautājums, kuru Satversmes tiesa būtu tiesīga izlemt (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2015. gada 4. februāra lēmuma lietā Nr. 2015-03-01 5.–7. punktu*).

Līdz ar to šis lūgums ir atstājams bez izskatīšanas.

8. Papildus Satversmes tiesas kolēģija vērš Pieteikuma iesniedzējas uzmanību uz to, ka demokrātiskā tiesiskā valstī tiesu varas uzdevums ir nodrošināt, lai, izskatot katru konkrēto lietu, tiktu garantēta vispārējo tiesību principu un citu Satversmes normu ievērošana. Tādēļ visupirms tieši vispārējās jurisdikcijas un

administratīvās tiesas ir atzīstamas par efektīvāko mehānismu, kas, izvērtējot katru gadījumu individuāli, var konstatēt, vai ir ievērots saprātīgs līdzsvars starp konkrētās personas tiesībām un sabiedrības interesēm (*sal. sk. Satversmes tiesas 2011. gada 13. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-15-01 7. punktu*). Proti, arī tiesai ir pienākums pārlicināties par tās izskatīšanā esošajā lietā piemērojamās tiesību normas atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām.

Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzēja savu tiesību aizsardzībai vērsusies tiesā. Ja Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētais akts vai ar to pieņemtās tiesību normas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normām, tostarp Satversmei, Pieteikuma iesniedzējai ir tiesības izteikt par to iebildumus attiecīgajā tiesas procesā.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 247/2021).
2. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. punktā norādīto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja*

Daiga Rezevska

**Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.*